

Чи може bitcoin стати універсальною валютою розрахунків за принципом долара? Навіть прихильники валюти мають великі сумніви з цього приводу в найближчій перспективі. Критики ж мають ще більш похмурі прогнози [2]. Головною причиною скептицизму з приводу універсальності біткоїну є його неунікальність навіть серед криптовалют. Зараз існують десятки валют, сумарна капіталізація яких перевищує капіталізацію bitcoin. Крім того, деякі з цих валют не сильно поступаються самому біткоїну – Litecoin постійно змагається за вартістю, а капіталізація Ethereum досягла 10% від bitcoin.

Контролювати або передбачати розвиток ситуації з біткоїном практично неможливо. Багато в чому зростання або падіння курсу може залежати від поведінки держав і від можливостей виконання операцій в криптовалюті "біткоїн".

При отриманні достатньої підтримки з боку держав біткоїн може стати більш передбачуваним і зайняти свою нішу в якійсь сфері (оптимісти вважають, що такою може бути навіть електронна комерція). Однак причин для держави йти на такі кроки мало, адже вони втрачають важіль впливу на фінансову систему і економіку країни в цілому.

Ті ж, хто розглядає біткоїн з точки зору високоризикового активу, відзначають, що це не фінансова піраміда, а "мільна бульбашка". А значить, рано чи пізно його чекає обвал, деякі інвестори встигнуть заробити на ньому великі статки. Інші ж можуть крупно програти.

Як висновок, висловимо думку, що цілком можливо, що біткоїн чекає грандіозне майбутнє, і це припущення базується на максимальній відкритості цифрових валют і багатоваріантності їх використання. Криптовалюти створюють як великі можливості, так і породжують для покупців надвисокі ризики. Отже, законодавча регламентація обігу криптовалют, порядок функціонування їх у банках та поза їх межами відкриє перспективи для нагромадження у фінансовій системі країн значних коштів через можливість функціонування таких грошових одиниць. Також, не варто забувати, що поряд із захмарними перспективами, існує і ряд ризиків, якими не можна нехтувати застосування в умовах динамічно мінливого «цифрового світу».

Література:

1. Свон М. Блокчейн: Схема нової економіки. М.: Олимп-бізнес. 2017. – 240 с.
2. Cryptocurrency Market Capitalizations // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://coinmarketcap.com/>

Колодій А.В.

*к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування ЛНАУ*

Ящук М.М.

*ст. 3-го курсу економічного факультету
Львівський національний аграрний університет
м. Львів, Україна*

КРИПТОВАЛЮТА: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ

Криптовалюта – це так звана віртуальна валюта, що захищена від підробки і являє собою зашифровану інформацію, яку неможливо скопіювати, оскільки вона емітується лише в мережі інтернет і ніяк не може бути пов'язана з будь-якою валютою.

У світі, на даний час, налічується близько 1,2 тисячі видів криптовалют, найпопулярнішою з яких є Bitcoin. З'явився він у 2009 році і на 2018 р. його капіталізація становить 137,5 млрд дол. Дана криптовалюта є децентралізованою і всі операції з його участю анонімні, а центр емісії відсутній. У свою чергу, незважаючи на стрімкий розвиток віртуальних грошей, існує багато сумнівів щодо їх прозорості і перспективності на довготривалій термін, так як багато хто переконай що це – «фінансова піраміда». Це й спонукало нас дослідити дане питання та спробувати зрозуміти причини таких тверджень.

На нашу думку криптовалюти є одним із прогресуючих напрямків у світі, де можна як «виграти» так і «програти». Засновник криптовалюти NEO Та Хунфэй в інтерв'ю американському телеканалу CNBC заявив «Я б сказав, що в цій галузі дійсно роздуто бульбашку, але це нормально. Будь-яка технологія з таким потенціалом, будь це залізниця чи автомобіль, провокує бульбашку»[2].

Вкладання коштів у одну із криптовалют – це те ж саме інвестування коштів, і тут як в будь-якому бізнесі існує закон – чим вдаліше вкладання коштів, тим більший прибуток. На даний час, є маса шахрайських угруповань які створюють ті ж самі «фінансові піраміди». Інколи, навіть при досконалому вивченні суб'єкта в який буде вкладений капітал, неможливо визначити аферу. Це спричинено тим, що криптовалюта являється децентралізованою і повністю анонімною – що робить її з одного боку сильнішою і вразливішою для аферистів. Якщо інвестор вкладає кошти в електронні гроші, то є два шляхи їх реалізації – один із них спекулятивні короткострокові операції, а інший – венчурні довгострокові інвестиції.

Якщо ж наважитись і почати вкладати капітал в криптовалюти – потрібно керуватися декількома принципами, щоб уникнути «фінансової піраміди». Так, якщо спостерігається стрімке підвищення цін на криптовалюти, то на це повинні бути підстави, а саме – попит, який обумовлений реальною цінністю криптовалюти. Наступний момент – якщо криптовалюти є з високою капіталізацією, то вони не можуть бути невідомими, вони як правило повинні обговорюватись і мають бути присутніми на перевірених біржах. Ще одним аспектом є принцип, який діє не тільки у сфері електронних грошей – це подача прибутку чи продукту, який обіцяють. Адже ринок криптовалюти непередбачуваний і, якщо інвестору з впевненістю обіцяють великі прибутки або щось матеріально цінне, і не вдаються у деталі самої системи, це повинно насторожувати його.

Наступним моментом є питання – чи потрібно Україні законодавчо впливати на процес розвитку криптовалюти? Адже, як відомо, різні провідні країни по-різному до цього ставляться. До прикладу, в Японії, криптовалюта визначається фінансовим активом, але при цьому дані гроші не вважаються законним

платіжним засобом, а в Канаді, навпаки, можна навіть отримати цифрову заробітну плату. Також, на сьогодні у тій чи іншій мірі операції з біткоїнами мають легалізацію в Австралії, Австрії, Болгарії, Бразилії, Ізраїлі, КНР, Норвегії, Сінгапурі, США, Тайланді, ФРН, Хорватії, Швейцарії та ін. Можна зауважити, що серед перелічених держав п'ять є членами Європейського союзу.

Заступник голови НБУ Олег Чурій на Ukrainian Financial Forum зазначив, що сучасні гроші не є повноцінними, а тому набувають своєї цінності з обігу шляхом державного примусу. Якщо цього не відбувається, то такі гроші не викличуть довіри економічних суб'єктів як потенційних держателів і не будуть виконувати покладені на них основні функції. Керівництво НБУ навіть попереджає про загрози, пов'язані з криптовалютами. «Ми можемо сказати, що це точно не валюта, тому що немає центрального емітента. І ми не можемо визнати це платіжним засобом» [1].

Застерігаючи, держава законодавчо не втручається у процеси, які відбуваються у сфері криптовалют в Україні. Чим швидше держава на правовому рівні втрутиться у цю сферу, тим якісніше зміниться фінансовий ринок. Адже як відомо, чинним податковим кодексом України передбачено декларування доходу, отриманого на території України, і в подальшому сплачування відповідних податків. У той же час, поки криптовалюта офіційно не визнана в Україні, то і адмініструвати операції пов'язані з нею, фактично неможливо. Правове регулювання важливе не лише для держави, яка отримуватиме податок із доходів, воно важливе і для інвестора, який вкладаючи кошти буде знати, що при форс-мажорних ситуаціях він законодавчо захищений. «Криптовалюта – це вкрай ризикована річ. Хочете грати з інструментом, де незрозуміло, захищений він чи ні від хакерських атак, від шахрайства, від обману? Все, що ви робите з вашими грошима, це все під вашу відповідальність», – зазначив керівник проектів та програм департаменту відкритих ринків Національного банку України Емал Бахтарі [3].

Підсумовуючи, можна зазначити, що господарюючі суб'єкти та фізичні особи України повинні самостійно вирішити питання необхідності здійснення операцій з криптовалютою, зважаючи на велику кількість наявних при проведенні таких операцій ризиків.

Література:

1. Нацбанк визначився зі статусом Bitcoin // Економічна правда [Електронний ресурс]. URL :

<https://www.epravda.com.ua/news/2017/09/22/629392/>.

2. Cryptobook [Електронний ресурс] <https://cryptobook.pro/u-shcho-investuvaty-v-2018-rotsi.html>

3. УНІАН //Інформаційне агентство [Електронний ресурс] <https://economics.unian.ua/finance/2174659-nbu-poperedjae-pro-riziki-vikoristannya-kriptovalyuti.html>